27830 Materieelprojecten

Nr. 523 Brief van de staatssecretaris van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 oktober 2026

Vanwege de verslechterde veiligheidssituatie op het Europese continent en de voorbereiding op een mogelijk grootschalig conflict is het belang van gevechtscapaciteit voor het landoptreden sterk toegenomen. Defensie versterkt daarom de slagkracht van de Landmacht en geeft hiermee invulling aan de capaciteitsdoelstellingen zoals door de NAVO aan Nederland zijn toegewezen.[1] Onderdeel hiervan is het versterken van de gevechtsondersteunende (genie)capaciteiten voor inzetbaarheid binnen hoofdtaak 1. Dit betreft onder andere het doorbreken van obstakels, zoals tankgrachten, barricades en mijnenvelden en het oversteken van waterwegen.

Met deze gecombineerde A-brief informeer ik u over de behoeftestellingen van de projecten ‘Vervanging en uitbreiding doorbraakcapaciteit’ en ‘Uitbreiding brugleggende tank’.

Behoefte

Huidige doorbraakcapaciteit

In een hoofdtaak 1-scenario treden Nederlandse eenheden op in gebieden met natuurlijke en kunstmatig aangebrachte hindernissen, zoals aarden wallen, greppels, barricades en mijnenvelden. Een genie-/doorbraaktank kan deze hindernissen doorbreken en is daarmee van belang voor de ontplooibaarheid, mobiliteit, en bescherming van Nederlandse eenheden. De Landmacht beschikt op dit moment over de Kodiak genietank.[2] De Kodiak is initieel ontworpen als multifunctioneel systeem. Hierdoor is het voertuig in staat verschillende taken uit te voeren, zoals algemene genie-werkzaamheden, mijndoorbraak en de uitvoering van fascine.[3] Deze genietank is sinds 2014 ingevoerd binnen Defensie en is inmiddels verouderd. De Kodiak voldoet niet meer aan de operationele eisen van het moderne gevecht. Het systeem beschikt over onvoldoende bescherming tegen de huidige en toekomstige dreigingen op het gevechtsveld en biedt onvoldoende mogelijkheden voor het optreden in hoofdtaak 1. Daarnaast heeft het systeem te maken met een lage technische beschikbaarheid door storingen en uitval van de (sub-)systemen. Dit beperkt de inzetbaarheid van het materieel.

Vervanging en uitbreiding doorbraakcapaciteit

Defensie moet beschikken over middelen die in staat zijn hindernissen te doorbreken om de mobiliteit bij operaties te garanderen. De oorlog in Oekraïne laat zien dat de doorbraakcapaciteit nu en in de toekomst onder gevechtsomstandigheden noodzakelijk is.

---

[1] Kamerstuk 36 592, nr. 1 van 5 september 2024.
[2] Kamerstuk 31 200-X, nr. 69 van 28 november 2007.
[3] Een fascine is een bundel grote, zware cilinders. Genievoertuigen dragen zo'n fascine op het voertuig en laten hem los in een gevechtsovergang om andere voertuigen te laten passeren.

Defensie heeft onderzocht of een *midlife update* (MLU) van de huidige Kodiak mogelijk is, maar het uitvoeren van een MLU op het huidige multifunctionele systeem is technisch zeer complex en leidt daardoor tot lange doorlooptijden. Gezien de urgente operationele behoefte acht Defensie dit niet acceptabel. Daarom kiest Defensie voor de aanschaf van nieuwe systemen die specifiek zijn ontworpen voor de doorbraaktaak. In combinatie met de behoefte aan additionele systemen, vanwege de uitbreiding van de *Medium Infantry Brigade* (MIB), kiest Defensie voor de aanschaf van nieuwe en moderne systemen. Dit is een geschiktere optie op de aspecten doelmatigheid, leveringszekerheid en toekomstige operationele inzetbaarheid.

Huidige brugleggende tankcapaciteit
Brugleggende tanks zijn zware rupsvoertuigen met een brugleggend systeem die snel tijdelijke bruggen over water en andere hindernissen kunnen aanleggen. Hierdoor kunnen zware militaire voertuigen hun verplaatsing voortzetten zonder afhankelijk te zijn van bestaande infrastructuur. Brugleggende tanks versterken de operationele mobiliteit en inzetbaarheid van zware eenheden en maken het mogelijk terreinobstakels snel te overwinnen. Hiervoor beschikt de Landmacht over de Leguaan brugleggende tank.[4]

Uitbreiding brugleggende tankcapaciteit
De uitbreiding van de MIB met additionele gevechtsbataljons leidt tot een verhoogde behoefte aan *combat support* (genie)capaciteit, waaronder geschikte en voldoende brugleggende capaciteit onder gevechtsomstandigheden. Met de aanschaf van extra brugleggende tanks wordt de Nederlandse *combat support* (genie)capaciteit versterkt, waarmee invulling wordt gegeven aan de NAVO-capaciteitsdoelstellingen voor de MIB.

Duitsland verwacht in het eerste kwartaal van 2027 een contract te tekenen met een Duitse leverancier voor de aanschaf van de moderne versie van de huidige Leguaan brugleggende tank. Deze versie is een doorontwikkeling van de huidige configuratie van Nederland en kan *Military-off-the-Shelf (*MOTS*)* worden aangeschaft. Defensie kan aansluiten bij dit contract. De voorgenomen aansluiting op het Duitse contract stimuleert de internationale interoperabiliteit en familievorming, en vereenvoudigt de operationele samenwerking met strategisch partner Duitsland. Tevens worden systemen aangeschaft voor opleiding en training.

Gerelateerde projecten
Deze projecten hebben een relatie met een aantal lopende projecten:
- ‘Verwerving infanteriegevechtsvoertuig CV90’[5] en ‘Verwerving Leopard-2A8 gevechtstanks’.[6] Defensie versterkt bij de instroom van de nieuwe gevechtscapaciteiten ook de gevechtsondersteunende capaciteit, zoals deze geniecapaciteit.
- Het programma Foxtrot realiseert de modernisering en vervanging van tactische communicatiemiddelen en de daaraan verbonden IT-infrastructuur.[7] Met Foxtrot schaft Defensie onder andere radio’s aan die worden gebruikt in deze voertuigen zodat de eenheden onderling kunnen communiceren.

[4] Kamerstuk 27 830, nr. 175 van 22 juni 2016.
[5] Kamerstuk 27 830, nr. 476 van 19 december 2025.
[6] Kamerstuk 27 830, nr. 449 van 14 oktober 2024.
[7] Kamerstuk 27 830, nr. 438 van 22 mei 2024.

Doeltreffendheid en doelmatigheid
Met de uitvoering van deze projecten geeft Defensie, onder verwijzing naar art. 3.1 van de Comptabiliteitswet 2016, invulling aan doeltreffendheid en doelmatigheid.

- Doeltreffendheid: Defensie voorziet in de behoefte van de Landmacht om de gevechtsondersteunende (genie)capaciteit te vergroten. De mogelijkheid om hindernissen te overbruggen of te doorbreken is essentieel voor de veiligheid van onze militairen en de effectiviteit van het optreden in hoofdtaak 1.
- Doelmatigheid: de verwerving van de nieuwe doorbraakcapaciteit is doelmatig, omdat de aanschaf van nieuwe, technisch moderne systemen zoals genoemd een geschiktere optie is op de aspecten kostenefficiëntie, leverbetrouwbaarheid en toekomstige operationele inzetbaarheid. Daarbij wordt de vervanging met de uitbreiding gecombineerd, dit levert schaalvoordeel op. De verwerving van de brugleggende tankcapaciteit is doelmatig, omdat de aanschaf voor internationale standaardisatie en interoperabiliteit zorgt. Meerdere landen hebben hetzelfde systeem in gebruik of gaan dit doen. Bovendien levert internationale interoperabiliteit met onder meer Duitsland voordelen op voor instandhouding, reservedelenvoorziening en doorontwikkeling. Beide systemen passen binnen de bestaande logistieke organisatie.

Financiën
Met het project ‘Vervanging en uitbreiding doorbraakcapaciteit’ is een budget gemoeid tussen de DMP-grenzen van € 250 miljoen en € 1 miljard (prijspeil 2026, inclusief risicoreservering). Met het project ‘Uitbreiding brugleggende tank’ is een investering gemoeid tussen de DMP-grenzen van € 50 miljoen en € 250 miljoen (prijspeil 2026, inclusief risicoreservering). Deze investeringen komen ten laste van het investeringsbudget van Defensie.

Planning en vooruitblik
Defensie beoogt voor het project ‘Vervanging en uitbreiding doorbraakcapaciteit’ de B/D-fase (onderzoeks- en verwervingsvoorbereidingsfase) in de eerste helft van 2028 af te ronden en vervolgens de gecombineerde B/D-brief naar uw Kamer te sturen.

Gezien de financiële omvang van het project ‘Uitbreiding brugleggende tank’ van minder dan € 250 miljoen ben ik voornemens het Commando Materieel en IT (COMMIT) te mandateren het project uit te voeren.

Uw Kamer wordt via de begroting van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (DMF) en het Defensie Projectenoverzicht (DPO) over de voortgang van deze projecten geïnformeerd.

De staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk